

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 3 juli 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.085/II/PN

Betreft: klacht over het gebruik van de talen tijdens theoretische opleidingen

Mevrouw de administrateur-generaal,

In zitting van 29 juni 2018 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, in verenigde afdelingen, een klacht over het feit dat een stagiair sociaal controleur in de maand januari 2017 verschillende opleidingen diende te volgen in de Franse taal, terwijl hij was ingeschreven op de Nederlandse taalrol. Zo diende hij onder meer de opleidingen TAXI, Doctran, Belcotax, Sitran en Belconet in het Frans te volgen. Verder verkreeg hij tijdens de opleidingen een Franstalige overzicht van de opleidingen.

In brief van 7 maart 2018 gaf u volgend standpunt over deze aangelegenheid:

“In antwoord op uw brief van 26 februari 2018 kunnen wij u meedelen dat betrokkene, zoals dit voorzien is voor alle nieuwe personeelsleden, een gemeenschappelijke basisopleiding van één maand heeft gevolgd in de maand december 2016, in het Nederlands (...).

In de maand januari 2017 werd een klassikale opleiding voorzien voor de stagiairs sociaal controleurs (...). Deze opleiding werd gegeven voor een groep van Nederlandstalige en Franstalige stagiairs sociaal controleurs. De deelnemers hadden steeds de handleiding in eigen taal. Die handleidingen kunnen u op verzoek worden overgemaakt. Aangezien de meerderheid van de stagiairs Franstalig was, werden de meeste opleidingen in het Frans gegeven. Bij een aantal van die opleidingen werd de Franstalige mondelinge uiteenzetting naar het Nederlands vertaald. In andere gevallen was er geen vertaling van de Franstalige mondelinge uiteenzetting, maar er was steeds een wettelijk tweetalige persoon of een opleider van de andere taalrol aanwezig om te vertalen en om opnieuw uitleg te geven wanneer de deelnemer bepaalde zaken niet hadden begrepen. Behalve de opleiding deontologie en de opleiding INT ging het over opleiding informaticatoepassingen en dus niet over theoretische opleidingen.

Vanaf februari 2017 startte de opleiding van betrokkene op de werkvloer in het kantoor van Antwerpen, in het Nederlands. De materie die gegeven werd in januari 2017 werd in de weken en maanden die erop volgden verschillende malen opnieuw uitgelegd in het Nederlands door verschillende collega's.

Het RSVZ is van oordeel dat er in het geheel van opleidingsinspanningen, meer dan voldoende opleiding is gegeven in het Nederlands.

Bovendien kunnen wij formeel bevestigen dat betrokkene op 21 december 2016 via mail een Nederlandstalig overzicht van de in januari voorziene opleidingen heeft gekregen.”

*
* *

Het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen dient te worden gekwalificeerd als een centrale dienst in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

De artikelen 43*ter*, §§ 5 en 6 en 43, §§ 4 en 5 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) stellen op definitieve wijze de taal van de taalrol vast waartoe respectievelijk de personeelsleden van de centrale diensten van de federale overheidsdiensten en die van andere centrale diensten behoort; deze bepaalt de taal waarin de hele loopbaan verloopt en, onder andere, de taal van de wervings- en bevorderingsexamens. Anderdeels moet, op grond van artikel 39, § 1 SWT *juncto* 17, § 1, B, 1° SWT, een dossier van een ambtenaar van een centrale dienst worden behandeld in de taal van de groep waartoe betrokkene behoort (VCT 2 september 1994, 9 maart 1995 en 4 mei 1995, nr. 25.137).

Volgens het arrest nr. 227.261 van 6 mei 2014 van de Raad van State dienen bovenstaande artikelen op de volgende manier te worden toegepast op de opleidingen aan federale ambtenaren:

“Uit de combinatie van voormelde bepalingen volgt dat in de centrale diensten – waartoe onder meer de federale overheidsdiensten en het OFO gerekend moeten worden – een aangelegenheid die betrekking heeft op een ambtenaar van zulk een dienst moet worden behandeld in de taal van de taalrol waartoe die ambtenaar behoort.

Het organiseren van een gecertificeerde opleiding is een dergelijke aangelegenheid. De test mondt immers uit in een voor elk van de kandidaten individuele beslissing die welbepaalde statutaire gevolgen heeft.

Hieruit volgt dat de volledige opleiding met inbegrip van de afsluitende test, als zaak van intern bestuur, volledig moet worden afgedaan in de taal van de ambtenaar die de opleiding volgt. Dit betekent dat minstens alle essentiële stukken met betrekking tot de gecertificeerde opleiding en het opstellen en de evaluatie van de daaropvolgende test moeten worden geredigeerd in de taal van de taalrol waartoe de betrokken ambtenaar behoort. Dit betekent eveneens dat iedere persoon die als een onmisbare schakel in de opleiding optreedt in staat moet zijn om de kandidaat te beoordelen in de taal van die kandidaat, zonder dat een beroep op vertalers moet worden gedaan. Dienvolgens moeten dergelijke personen – waartoe zeker de lesgevers en de correctoren gerekend moeten worden, ook al gaat het om externen, de kennis van de taal van degene die de test aflegt, kunnen bewijzen.”

De Raad van State heeft op gelijkaardige wijze de betrokken bepalingen toegepast in zijn arresten nrs. 204.250 van 25 mei 2010; 216.606 tot en met 216.619 van 1 december 2011; 227.262 tot en met 227.270 van 6 mei 2014.

In zijn adviezen heeft de VCT herhaaldelijk gesteld dat het strookt met de geest van de bepalingen van artikel 43ter, §§ 5 en 6 en artikel 39, § 1 SWT, alwaar wordt verwezen naar artikel 17, § 1, B, 1° SWT, dat voor de opleiding die georganiseerd wordt voor de personeelsleden, hun taalrol dient in acht genomen te worden, wanneer deze opleiding een belangrijke invloed heeft op de administratieve en geldelijke loopbaan van het personeelslid (VCT 22 september 1994, 9 maart 1995 en 4 mei 1995, nr. 25.137), het niet-volgen disciplinaire en financiële gevolgen kan hebben voor het personeelslid (VCT 23 maart 2018, nr. 50.065) of de opleiding verplicht is.

De VCT heeft hierbij geadviseerd dat de personeelsleden van de ene taalrol in gelijkwaardige omstandigheden moeten kunnen deelnemen aan de opleidingen als de personeelsleden van de andere taalrol (VCT-adviezen nrs. 29.332 van 10 september 1998, 11 februari en 10 juni 1999; 30.012 van 24 februari 2000; 50.065 van 23 maart 2018).

Tot slot heeft de VCT in zijn advies nr. 25.137 van 22 september 1994, 9 maart 1995 en 4 mei 1995 ook verzocht dat de betrokken overheid erover waakt dat de personeelsleden de mogelijkheid hebben de essentie van de opleidingen die nodig zijn voor het verloop van hun loopbaan of voor de voorbereiding van hun bevorderingsexamen in de taal van hun taalrol mee te krijgen.

De opleidingen waarop de klacht betrekking heeft, waren verplicht en hadden een belangrijke invloed op het verloop van de administratieve loopbaan van de klager. De klager had deze opleiding dus moeten kunnen volgen in de taal van zijn taalrol, *in casu* het Nederlands.

Overeenkomstig artikel 17, § 1, B, 1° SWT dient een opleiding te gebeuren in de taal van de taalrol van de ambtenaar zonder dat een beroep wordt gedaan op vertalers. Derhalve is het onvoldoende dat bij een aantal opleidingen de Franstalige mondelinge uiteenzetting naar het Nederlands werd vertaald of dat een wettelijk tweetalige persoon of een opleider van de andere taalrol aanwezig was om te vertalen en om opnieuw uitleg te geven wanneer de deelnemers bepaalde zaken niet hadden begrepen. De opleidingen hadden zowel volledig in het Nederlands als in het Frans gegeven moeten worden.

De VCT acht de klacht betreffende het volgen van verschillende opleidingen in de Franse taal ontvankelijk en gegrond, aangezien het personeelslid van de Nederlandse taalrol niet in gelijkwaardige omstandigheden heeft kunnen deelnemen aan de opleidingen als de personeelsleden van de Franse taalrol.

*
* *

Overeenkomstig artikel 39, § 3 SWT dienen de dienstorders en de onderrichtingen aan het personeel, alsmede de formulieren en drukwerken voor de binnendiensten in het Nederlands en het Frans te worden gesteld.

De rechtsleer is er echter unaniem over eens dat uit het hele opzet van de SWT in verband met de behandeling van de zaken in binnendienst en met de bepalingen van artikel 39 *juncto* 17 SWT voortvloeit dat de bewoordingen “in het Nederlands en in het Frans” zo moeten worden geïnterpreteerd dat de onderrichtingen aan een individueel personeelslid of aan een groep van personeelsleden die tot dezelfde taalgroep behoren, eentalig Nederlands of Frans naargelang

het geval dienen te zijn. In dezelfde zin is het arrest 19.779 van 5 september 1979 van de Raad van State (VCT 13 februari 2015, nr. 46.112).

Wanneer het overzicht van de opleidingen wordt gericht aan alle stagiairs, dient dit overzicht gesteld te zijn zowel in het Nederlands als het Frans. Wanneer het overzicht van de opleidingen echter wordt gericht aan een individueel personeelslid of aan personeelsleden die tot dezelfde taalgroep behoren, dient dit overzicht gesteld te zijn in de taal van het personeelslid of van de betrokken taalgroep.

Aangezien een Nederlandstalige personeelslid eveneens het overzicht van de opleidingen gesteld in het Frans heeft ontvangen, is de klacht betreffende het ontvangen van een Franstalige overzicht van de opleidingen ontvankelijk en gegrond.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,